



ZINOŠS JELGAVNIEKS = PASARGĀTS JELGAVNIEKS

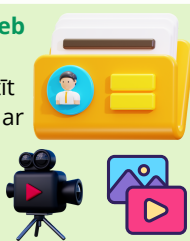
civilā aizsardzība/kiberdrošība/datu aizsardzība

Tuvojoties jaunajam mācību gadam, aktuāls kļūst jautājums par bērnu datu apstrādi izglītības iestādēs, īpaši foto un video materiāla uzņemšanu un publiskošanu. **Jelgavas Digitālais centrs ir apkopojis Datu valsts inspekcijas skaidrojumos sniegto informāciju par izglītojamo personas datu apstrādi, vēršot vecāku uzmanību - kad un kāpēc bērni var tikt filmēti un fotografēti izglītības iestādēs, kur vērsties, ja vecākiem ir jautājumi par savu bērnu personas datu apstrādes tiesiskumu.**

? Kas ir personas dati? Jebkura informācija, kas attiecas uz ? identificētu vai identificējamu fizisku personu.

Kas ir īpašu kategoriju jeb sensitīvi personas dati?

Informācija, ko var uzskatīt par īpaši privātu un tādu, ar kuru personas nedalās jebkurā situācijā, piemēram, pasas dati, piekļuves paroles u.tml.



Kas NAV sensitīvi personas dati?

-telefona numurs;
-e-pasta adrese;
-vārds, uzvārds, kā arī cita informācija, kas neietilpst Datu Regulā noteiktajās kategorijās.

! Sensitīvus personas datus ir aizliegts apstrādāt, ja vien to apstrādei nav īpaši priekšnoteikumi, kas noteikti Datu Regulā.

Kāds ir videonovērošanas mērķis izglītības iestādēs?

Uzraudzīt piekļuvi ēkai, nodrošināt infrastruktūras un skolēnu, pedagogu un citu personu, kas nokļūst videonovērošanas kameru uztveršanas zonā, drošību, tai skaitā novērst, atklāt un izmeklēt zādžības un fiziskus draudus (piemēram, ugunsgrēku vai fizisku uzbrukumu).



! Videonovērošana ir uzskatāma par personas datu apstrādi, ja iegūtajā materiālā ir iespējams atpazīt konkrētas personas.

Kādam mērķim izglītības iestādēs var tikt uzņemti foto un video?

Lai izpildītu uzdevumu, ko pašvaldība veic sabiedrības interesēs vai īstenojot likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras (piemēram, izglītības iestādes publiskā budžeta izlietošanas atspoguļošana, sabiedrības informēšanu par organizētajiem pasākumiem sabiedrības interesēs un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai).

Izglītības iestādēm ir pienākums ievērot drošības prasības un vispārīgi informēt vecākus un izglītojamos par to, ka izglītības iestādes telpās un pasākumos var tikt veikta foto/video uzņemšana. Šādos ikdienas gadījumos vecāku individuāla piekrišana nav nepieciešama.

Vecāka individuāla piekrišana izglītojamā fotografēšanai un filmēšanai var tikt prasīta atsevišķos gadījumos, piemēram, ikgadējai individuālai un grupu fotosesijai, ko nodrošina foto kompānija, kad bērni tiek identificēti.

! Pašvaldība neveic foto/video uzņemšanu, kad persona ir neveiksmīgā un potenciāli nepieņemamā situācijā. Nepievieno uzņemtajiem foto/video materiāliem bērnu vārdu, uzvārdu, ja vien publicitātes pamatmērķis nav konkrētās personas sasniegumu atspoguļošana.

Vai izglītības iestāde drīkst savos sociālo tīklu profilos un tīmekļa vietnē publicēt skolēnu fotogrāfijas?

JĀ, ja ir skaidri izprotams nolūks, piemēram, pašvaldības budžeta izlietošanas atspoguļošana, sabiedrības informēšana par organizētajiem pasākumiem sabiedrības interesēs u.tml.

Kas vecākiem jāzina par savu bērnu sociālajiem tīkliem un personas datu aizsardzību?

! Fizisko personas datu aizsardzības likums nosaka, ka Latvijā **bērniem līdz 13 gadu vecumam ir jālūdz vecāku atļauja, lai reģistrētos sociālajos tīklos.**

Arī bērnu un jauniešu vidū populārāko sociālo tīklu - Instagram, Snapchat, YouTube u.c.- spēkā esošie lietošanas noteikumi paredz, ka tajos var reģistrēties personas, sākot no 13 gadu vecuma.

Vecāku pienākums ir sekot līdzi, vai viņu bērns, kas nav sasniedzis 13 gadu vecumu, lieto sociālos tīklus bez atļaujas. Ja lieto, tad jāpieņem lēmums - lūgt bērnam profilu izdzēst vai jādod sava atļauja, kā tas ir paredzēts noteikumos.

Bērni, kuri ir sasnieguši 13 gadu vecumu, drīkst lietot sociālos tīklus arī bez vecāku atsevišķas piekrišanas, tomēr vecākiem ir jāizglīto savi bērni - kā šīs platformas izmantot pareizi, jo īpaši pievēršot uzmanību personas datu aizsardzībai. Bērniem jāstāsta par potenciālajiem riskiem un sekām, kas varētu rasties, ja publicētie personas dati var tikt izmantoti ļaunprātīgi.

! **Svarīgi ar bērniem pārrunāt jautājumu par citu skolēnu personas datu publicēšanu sociālajos tīklos, uzsverot, ka nav pieņemami publicēt foto/video materiālus, kur redzami citi cilvēki, it īpaši, ja saturs ir aizskarošs.**

! **Bērniem jāzina, ka problēmsituācijās, kad iespējams pārkāptas personas datu aizsardzības tiesības, pēc atbalsta var vērsties izglītības iestādē vai pie vecākiem, kas tālāk informēs Datu valsts inspekciju.**

Meklē papildu informāciju:

*Jelgava.lv sadaļā "Personas datu apstrāde"

*Par jautājumiem, kas saistīti ar personas datu apstrādi pašvaldībā, sazinies ar datu aizsardzības speciālistu: Tālr. 63005444; e-pasts: dati@jelgava.lv

*Datu valsts inspekcija: www.dvi.gov.lv

